

Phishing, czyli kłopoty to nasza specjalność

Propozycje wykorzystania filmu z serii „Krasnoludki 2.0” w ramach zajęć z uczniami szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Film dotyczy kwestii oszustw i kradzieży dokonywanych za pośrednictwem Internetu. W terminologii fachowej nazywa się je phishingiem. Film obrazuje praktyczną stronę tego zjawiska, ma na celu uświadomić wagę rozsądnego podejmowania decyzji w kwestii ujawniania poufnych informacji, takich jak dane osobowe czy szczegóły na temat kont i kart bankowych.

Lekcja wychowawcza, lekcja z pedagogiem lub psychologiem szkolnym

Nauczyciel może wykorzystać film podczas lekcji wychowawczych, lekcji informatyki czy też w czasie spotkań uczniów z pedagogiem szkolnym na temat zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. Film ten można wykorzystać podczas spotkań z rodzicami i nauczycielami na ten temat. Zajęcia można uatrakcyjnić zaproszeniem specjalistów z jednostek policyjnych, które zajmują się ściganiem przestępców dokonujących kradzieży za pośrednictwem Internetu.

Poniższe propozycje są pojedynczymi modułami, z których można skomponować zajęcia w zależności od rodzaju problemów, jakie występują w danej grupie.

Propozycja zajęć

Cel:

uczestnicy poznają pojęcie PHISHING, uświadamiają sobie zagrożenia płynące ze zbyt pochopnego ujawniania danych osobowych i informacji poufnych, zapoznają się z procedurami reagowania na oszustwa typu phishing.

1. Prowadzący rozpoczyna od podzielenia uczestników na, 3-4 osobowe, grupy. Pisze na tablicy słowo PHISHING i rozdaje grupom kartki z wypisanymi różnymi słowami. Uczestnicy mają za zadanie wybrać i podkreślić te słowa, które kojarzą im się z pojęciem napisanym na tablicy.

Słowa na kartce: kradzież, łowienie ryb, oszustwo, sposób na oprawienie dorsza, wyłudzenie danych osobowych, amerykańska firma produkująca sprzęt wędkarski. Po wykonaniu zadania prowadzący pyta o efekty pracy i zapisuje na tablicy prawidłowe odpowiedzi (podkreślone wyżej).

2. Prowadzący wyjaśnia, że phishing to rodzaj oszustw, których przestępcy dokonują za pośrednictwem Internetu. Zaprasza do obejrzenia filmu: „Phishing, czyli kłopoty to nasza specjalność”.

3. Prowadzący powinien omówić z grupą zagadnienia poruszone w filmie, np. zapytać, czy wszyscy zrozumieli, czym jest phishing i jakie zagrożenia z tego wynikają. Można też krótko powiedzieć o konieczności rozsądnego podawania swoich danych osobowych w Internecie. Należy też powiedzieć, co robić w przypadku, kiedy staniemy się ofiarą kradzieży (szybko powiedzieć rodzicom lub nauczycielom, niezwłocznie zadzwonić na policję, jak najszybciej zgłosić się do swojego banku z prośbą o blokadę konta lub karty płatniczej itp.).

Pytania pomocnicze: W jaki sposób Wilk wykradł dane Czerwonego Kapturka i Krasnoludków? Dlaczego Krasnoludki bezrefleksyjnie pobrały dane na swój komputer? W jaki sposób Wilk otrzymał dostęp do kont i kart płatniczych Czerwonego Kapturka i Krasnoludków? Co to jest phishing? W jaki sposób ujawniono przestępstwo? Co zrobił Mech, kiedy ustalił tożsamość złodzieja? Czy ofiary Wilka odzyskały pieniądze? Jakie rady dali Czerwonemu Kapturkowi i Krasnoludkom Babcia i Mech? Co można było zrobić, aby zapobiec phishigowi?

4. Następnie prosi, aby uczestnicy w tych samych grupach wykonali plakat ostrzegający przed przestępstwami tego typu. Należy wcześniej przygotować arkusze papieru, kredki, farby, gazety (może to być kolaż) i inne pomoce plastyczne. Po wykonaniu plakatu uczestnicy prezentują efekty pracy.
5. Innymi formami skłonienia uczestników do refleksji na temat ostrożności w kwestii ujawniania swoich danych w Internecie mogą być:
  - wymyślenie kilku haseł ostrzegających przed złodziejami w Internecie i zapisanie ich w estetycznej, ozdobnej formie na kartkach formatu A5, by je potem powiesić w szkole lub w domu;
  - opracowanie zasad i sposobów na rozpoznawanie bezpiecznych materiałów do pobierania na swój komputer i zapisanie ich w formie rysunków na kartkach lub w formie graficznych ostrzeżeń i zaleceń; prace można po zajęciach powiesić w szkole w ramach pokazania efektów realizacji programu: „Wiemy jak!” (UWAŻAJ, CO ŚCIAĞASZ NA SWÓJ KOMPUTER!);
  - opracowanie dekalogu bezpiecznego zarządzania swoimi danymi poufnymi w Internecie i zapisanie go na kartkach dużego formatu, by po zajęciach powiesić je w szkole;
  - zaproszenie na zajęcia policjanta zajmującego się przestępstwami w Internecie.

Na zakończenie zajęć uczestnicy prezentują swoje prace i formułują wnioski. Prowadzący powinien podsumować całość, np. w formie zacytowania zdania z filmu, które wypowiedział Mech: „Jeśli dalej będziecie ściągać co popadnie, bez weryfikacji i pomysłu, to nawet Pan Mech wam nie pomoże!”

Zajęcia dla dorosłych w ramach rad pedagogicznych, spotkań i warsztatów dla rodziców

Podczas zajęć z nauczycielami i rodzicami można dodać kwestię edukowania dzieci i młodzieży w kwestii bezpiecznego ujawniania danych osobowych. Warto uświadamiać dorosłym, że sami mogą paść ofiarą przestępców internetowych. Nauczyciele podzieleni na grupy mogą opracować podobne jak wyżej plakaty czy instrukcje graficzne. Można rozszerzyć zakres tematu kradzieży internetowych o wyłudzenie wizerunków, zdjęć, obrazów (np. kwestie praw autorskich) czy też zagrożenia związane z pornografią dziecięcą. Warto na spotkanie z dorosłymi użytkownikami nowych technologii zapraszać specjalistów, np. policjantów, psychologów, prawników, pracujących na co dzień z poszkodowanymi w ten sposób młodymi i dorosłymi ludźmi.